

Bynkefugl, en sjælden gæst i nettene. Brabrand Sø, 13. maj 2017. Foto: Henning Ettrup

Danmarks Ringmærkerforening 2016

Af Henning Ettrup

Danmarks Ringmærkerforeningen er ringmærkernes forening. Det er en lille forening af aktive ringmærkere med et medlemstal i år på 53 mærkere, hvilket udgør ca. 30 % af ringmærkerne med licens under Ringmærkningscentralen på Statens Naturhistoriske Museum.

Foreningen står bl.a. for afholdelse af generalforsamling, årsmøde, offentlige arrangementer, kurser mv. For at understøtte interessen for ringmærkning, kan foreningens medlemmer søge om tilskud til ringmærkerprojekter. Foreningen formidler desuden ønsker om og opfordringer til samarbejde og hjælp til projekter. Foreningen er således bindeled mellem de aktive ringmærkere, men også til nye ringmærkere. Et eksempel herpå er foreningens ringmærkerkursus for nye mærkere, som i år blev afholdt på Kelsnor Fuglestation på Sydlangeland. Her fik kommende ringmærkere, under kyndig vejledning, lov til at få deres første erfaringer med spejlnet, fangst og mærkning af fugle.

Kontakten til medlemmerne sker primært via hjemmesiden (www.ringmaerkning.dk) og Facebook, hvor der bringes nyheder om ringmærkning og oplysning om foreningens aktiviteter. Årsmødet, der er mødestedet for de aktive ringmærkere, afholdes i samarbejde med Ringmærkningscentralen den sidste

lørdag i november. Mødet blev i år holdt på Fyn, hvor Ringmærkningscentralen præsenterede nyheder fra ringmærkernes verden, ligesom ringmærkere præsenterer nogle af deres egne projekter og resultaterne heraf. Bl.a. blev 3215 fangede fugle fordelt på 46 arter resultatet af de 7 år, som fangsten ved Ove Sø varede.

Foreningen og nogle af dens aktive medlemmer er i fællesskab med Ringmærkningscentralen drivkraften bag projektet "Standardiseret ynglefuglefangst", som har nu kørt i 13 år (se nedenfor). Det startede som en udløber af det europæiske projekt "Constant Effort Site" (CES), der har kørt siden begyndelsen af 1980-erne. Som opfølgning på den forudgående sæson og som opstart på den kommende afholdt foreningen i marts på Fyn et inspirerende møde, hvor de forskellige CES-grupper fremlagde udvalgte resultater af årets fangster.

Standardiseret fangst efter ynglefugle 2016

Foreningen har siden 2004 kørt projekt med systematisk fangst af ynglefugle med spejlnet, CES (se f.eks. Drachmann 2004). Det primære formål med projektet er at registrere demografiske ændringer som overle-

Rørspurv med rugeplet, Brabrand Sø, 1. juni 2017. Foto: Henning Elstrup

velse og ynglesucces blandt de almindeligt forekommende spurvefugle. De indsamlede data tilgår det fælles europæiske CES-projekt, der administreres af BTO i England.

Siden starten er der blevet mærket på i alt 10 forskellige lokaliteter i kortere eller længere perioder. Hvor længe en lokalitet har været aktiv afhænger af muligheder og aktivitetsniveau, som de lokale forhold har givet. Ringmærkningen ved Ove Sø, der har været med siden 2009, er f.eks. i år blevet opgivet, men erstattet af et nyt site ved Tømmerby Fjord i Vejlerne.

Der er siden startet i 2004 fanget godt 27.600 fugle. I år blev der fanget i alt 2314 fugle fordelt på 57 arter på de 5 lokaliteter, der var aktive i 2016 (se tabel).

Af de fangede fugle var 2175 nymærkede eller mærket andre steder mens 139 var aflæsninger af fugle mærket tidligere år. Hertil kom, at 435 fugle blev fanget én eller flere gange i årets sæson. De talrigeste fugle blev rørspurv (294 fugle eller 12,7 %) og rørsanger (291 fugle eller 12,6 %) af de fangede fugle samt løvsanger med 8,9 % af de fangede fugle og gransanger med 8,8 % (se tabel).

I forhold til 2015 (og tidligere) blev rørspurv i år den hyppigst fangede fugl foran rørsanger. Det skyl-

Christian ved Net 10, Brabrand Sø, 5. maj 2017. Foto: Henning Elstrup

Christian ved Net 4, Brabrand Sø, 5. maj 2017. Foto: Henning Ettrup

des primært at Ove Sø, hvor der blev fanget mange rørsangere, er blevet afløst af Tømmerby Fjord, hvor rørspurv var meget talrig. Af kuriositeter kan nævnes at der i år blev fanget en gøg og en stenpikker, mens det var tankevækkende, at der kun blev fanget 4 græshoppesanger og nattergal.

I tabellen er der tilføjet procentandelen af juvenile (1k) fugle, hvor der blev fanget mere end 25 fugle. Det bemærkes, at mejserne (hulrugere) havde haft en god ynglesæson, mens gransanger havde haft et meget dårligt år. Rørskovens fugle (siv- og rørsanger og rørspurv) lå på 49-56 %, mens der blev fanget 43,5 % juvenile skægmejsler.

Også andelen af aflæste fugle fremgår af tabellen. Med aflæste menes fugle ringmærket under CES i tidligere sæsoner. Det ses, at der var meget stor forskel på både, hvilke arter og hvor mange der aflæstes. Det var måske ikke så overraskende at en stor andel af solsort (21,7 %) aflæstes, da den er ret stedfast. Men at 10,1 % af løvsanger, der er Afrikatrækker, aflæstes kan undre, når det kun gælder 4,1 % af den nært beslægtede gransanger. Tilsvarende kan det undre, at der aflæstes flere sivsanger (4,4 %) end rørsanger (2,4 %), der begge lever i rørskoven og er Afrikatrækkere, altså formodes at have samme livsbetingelser.

Selv om antallet af CES-lokaliteter de senere år har ligget på 4-6, er det fortsat foreningens ambition at der skal være 10 lokaliteter med i projektet. Foreningen yder derfor fortsat støtte til opstart af nye lokaliteter.

Se i den forbindelse www.ringmaerkning.dk (under CES-ringmærkning) for yderligere oplysninger om projektet, hvor der også er links til de mindre bearbejdnings, der hidtil er foretaget af de indsamlede data.

Afsluttende skal CES-mærkere takkes for den kæmpe indsats de har ydet med ringmærkning sommeren igennem. De tjekker vejrudsigter, koordinerer fangster, står op længe før solen, sætter spejlnet op og sidst men ikke mindst tilrettelægger deres ferie, så projektet kan holdes i gang.

Litteratur

- Drachmann, J. 2004: Standardiseret fangst af ynglefugle i Dybdal, Salten Langsø Skovdistrikt 2004, 7 sider. www.ringmaerkning.dk.

Antal fugle fanget under årets CES på de 5 aktive lokaliteter. Procentandel juvenile (1k) fugle samt andel aflæsninger af tidligere års mærkede fugle fremgår ligeledes. Mærkede samt aflæste fugle mærket i tidligere sæsoner eller andre steder indgår i tabellen, mens genfangster i årets CES ikke er medtaget.

Navn	Brabrand Sø	Vestamager	Lunget	Skagen	Vejlerne	SUM	1k-%	Genfangst-%
Gøg					1	1		
Isfugl			1		2	3		
Stor Flagspætte	1	2	3		2	8		25,0
Digesvale					2	2		
Landsvale					9	9		
Skovpiber		17		7	1	25	24,0	8,0
Engpiber		2			1	3		
Hvid Vipstjert			3		1	4		
Gærdesmutte	7		28	6	2	43	53,5	4,7
Jernspurv	1	1	12	20		34	26,5	2,9
Rødhals	3	13	19	62		97	43,3	1,0
Nattergal			4			4		
Blåhals					15	15		
Rødstjert	2	9	7	11		29	44,8	
Stenpikker					1	1		
Bynkefugl	1				1	2		
Solsort	14	3	36	2	5	60	31,7	21,7
Sjagger				2		2		
Sangdrossel		1	10		2	13		
Græshoppesanger		4				4		
Sivsanger	44				47	91	56,0	4,4
Kærsanger	6		6		1	13		
Rørsanger	66	2	4		219	291	55,0	2,4
Gulbug			2		1	3		
Gærdesanger	7	14	4	7	10	42	40,5	4,7
Tornsanger	10	5		6	56	77	35,1	
Havesanger	4	14	25		3	46	34,8	6,5
Munk	4	6	39	15	1	65	29,2	4,6
Skovsanger				2		2		
Gransanger	30	39	46	84	5	204	13,2	4,1
Løvsanger	8	150	3	24	22	207	48,3	10,1
Fuglekonge			1	15		16		6,3
Grå Fluesnapper			4	9	1	14		
Broget Fluesnapper			1	3		4		
Skægmejse	20				49	69	43,5	8,7
Halemejse		3	4			7		
Sumpmejse	3		3			6		
Topmejse			1	13		14		7,1
Sortmejse				26		26	92,3	
Blåmejse	28	26	14	1	25	94	62,8	9,6
Musvit	21	48	19	58	12	158	69,6	9,5
Spætmejse	1		1			2		
Parktræløber			2			2		
Rødrygget Tornskade					4	4		
Skovskade		2				2		
Stær	1				2	3		
Skovspurv	1		3		42	46	87,0	1,2
Bogfinke		2	14	34		50	4,0	12,0
Kvækerfinke				4		4		
Grønirisk	2		3	4		9		
Stillits	6				1	7		
Tornirisk					8	8		
Gråsisken	9				5	14		14,3
Dompap			11	15		26	30,8	11,5
Gulspurv			12	17	6	35	17,1	8,6
Rørspurv	56	10	2		226	294	49,0	1,4
SUM	356	373	347	447	791	2314		5,2
ANTAL ARTER	28	22	34	25	36	57		